

Egy kreatív fizikatanár emlékére

Dr. Szombathy Miklós
1940. 06. 09. – 2014. 07. 25.

Márciusi számunkban emlékeztünk meg Bakonyi Gáborról, a KöMaL fizika rovatának immár öt éve elhunyt feladatkitűzőjéről. Most egy másik kollégára emlékezünk, aki ugyan csak tavaly halt meg, de az ő haláláról is csak nemrég értesültünk, ezért még halála után is úgy közöltünk tőle feladatokat, mintha életben lenne. Szimbolikusan, szellemében persze közöttünk él ma is, s még egy ideig velünk is marad: az általa kigondolt feladatok őrzik meg mindnyájunk számára Szombathy Miklós (1940–2014) kreatív személyiségét. Életének főbb eseményeit, lelkes fizikatanári tevékenységét felesége jóvoltából idézzük fel az alábbiakban.

*

Szombathy Miklós Szikszón született, pedagógus családban. Édesapja a jászberényi tanítóképző matematika-fizika szakos tanára volt, így ő is itt járt iskolába, s a Lehel vezér Gimnáziumban érettségizett 1958-ban. Tehetsége és kedve is volt a tanári pályához, ezért akárcsak annak idején édesapja, ő is Szegedre jelentkezett egyetemre. Négy sikeresen elvégzett év után megnősült, feleségével Egerbe költöztek. Az Egerhez közelebb lévő Debrecenben fejezte be egyetemi tanulmányait, itt szerezte meg matematika-fizika szakos középiskolai tanári oklevelét.

1963-tól tanított az egri Gárdonyi Géza Gimnáziumban, ahol hamarosan a fizikai munkaközösség vezetője lett. Felújította a fizikai előadót, bővítette, fejlesztette a fizikai szertárat. Az iskola sok diákja vett részt sikeresen a KöMaL fizika pontversenyén és kísérleti pályázatain. A legsikeresebb Ábrahám Tibor volt, aki bekerült a diákolimpiai csapatba, majd elsős fizikus korában Vladár Károllyal holtversenyben I. díjas lett az Eötvös-versenyen.

Az egri főiskola tanárával, Patkó Györggyel megyei fizika szakkört szerveztek és irányítottak éveken át. Az 1970-ben Egerben rendezett IUPAP kongresszuson, melyre több mint három évtizedes elzártság után először engedték ki a Szovjetunióból Pjotr Kapica fizikust, Szombathy Miklós a Mátrai Tibor elnökletével működő kiállítási bizottság tagja volt.

Első, még Szegeden kötött házasságának felbomlása után újranősült és Nyíregyházán kezdett új életet, az ottani főiskolán lett a fizika tanszék oktatója előbb adjunktusi, majd docensi beosztásban. 1984-ben tett természettudományi doktori szigorlatot. Egyetemi, főiskolai előkészítő tanfolyamokat tartott fizikából, és minden évben vállalt érettségi elnökséget, hogy maradjon kapcsolata a közoktatással. Ezt a kapcsolatot erősítette az is, hogy második házasságából született két gyermekének tanulmányait kísérhette figyelemmel. Lánya a KöMaL sikeres feladatmegoldója lett, később informatikusként végzett az egyetemen. Fiából villamosmérnök lett.

A 80-as évek végén családi okból visszatértek Egerbe, itt 1991-ben sikerrel pályázta meg az egyik belvárosi általános iskola igazgatói állását. Tízéves igazgatói működése során nagy figyelmet fordított az általános iskolai természettudományos oktatás fejlesztésére. Megyei versenyeket szervezett, emelt szintű természettudományos osztályokat indított az iskolában. Nyugdíjas korában visszatért a középiskolai fizikához: a megyei Mátrai Tibor fizikaverseny feladatait állította össze: külön-külön feladatsort minden évfolyam számára. Ezekből a feladatokból válogatott a KöMaL fizika szerkesztősége 2007-től kezdve.

Szombathy Miklósnak mindkét házasságából két-két gyermeke született, unokái közül a legidősebb már orvos, a legkisebb pedig még csak egy éves. Nagyon szerette a természetet, a gyalogtúrázást, otthon pedig az olvasást és a komolyzene hallgatást. 74 éves korában ragadta el a kegyetlen betegség, amely ellen méltósággal és kitartással küzdött. Családja, barátai, kollégái és tanítványai őrzik emlékét szeretettel.

R. Gy.